

Og det Fugle paa Vej til Ynglestederne! Vi fik fredet Storkjoven, det kan snart være Tid til at tale om at faa vore Rovfugle fredede.

FUGLELIVET I FYRRESKOVENE VED BERLIN.

AF

O. HAASE.

OVERSAT AF O. HELMS.

Berlins Omegn er rig paa Fyrreskove. Fyrren er jo ogsaa ret fordringsløs og kan nøjes med Mark Brandenburgs Sandbund; den udvikler sig her til betydelig Højde og Styrke, og en Fyrreskov især af gamle Træer besidder ligesaavel Skønhed som enhver anden Skov. I tæt Bestand danner Fyrren kun en lille Krone, medens den grenløse Stamme stræber lige i Vejret til en Højde af 20 m. og derover.

En hyppig Ledsager af Fyrren er Enebusken (*Juniperus communis*), som danner Krat inde i Fyrrebestanden. Mange Slags mindre Planter dække Bunden, enkelte Arter vidtstrakte Flader: her vokser Blaabær (*Vaccinium myrtillus*) i stor Mængde, ved Modningstiden et Felt for livlig Virksomhed fra Berlinernes Side; der vokser Bregner i tætte Grupper; paa sine Steder er Græsbund fremherskende, medens hist og her den blomstrende Lyng (*Calluna vulgaris*) med sine fine Farver pryder Skovbunden. Tyttebærrerne (*Vaccinium vitis idæa*) optræde ikke i ganske samme Mængde som Blaabærrerne, men deres glinsende grønne Blade og de lysende røde Bær udgøre dog en ejendommeligt Pryd for Skoven. Større ubeplantede Strækninger dækkes af Lav og Mos; af Svampe gives der en Mængde i vore Skove, og Omtale fortjener endnu til Slutning Misteltenen (*Viscum album*) som Snylter paa Fyrren. Nogle Løvtræer finder man hyppig iblandet Fyrreskoven, særlig Birk, Bøg og Eg.

Vende vi os nu efter denne korte Indledning til Fyrreskovens fjedrede Beboere, skal det straks bemærkes, at vore Skove ere fattige saavel paa Arter som paa Individuer; i den udstrakte Højskov kan man ofte vandre ret længe omkring uden at høre en Fuglestemme. Om Foraaret hører man dog selv rundt i de ensformige Fyrrebevoksninger Bogfinkens (*Fringilla coelebs*) Slag og Misteldroslens (*Turdus viscivorus*)

simple Sang. Flyder en Bæk gennem Skoven, vokse i Rege-
len nogle Elletræer langs Bredderne, og paa saadanne Steder
finder man da et rigere Fugleliv. Ere Bredderne paa sine
Steder høje, saa lever her Isfuglen (*Alcedo ispida*), medens
Gærdesmutton (*Troglodytes parvulus*) driver sit skjulte Spil i
de frit fremragende Trærødder; ogsaa Munken (*Sylvia atrica-
pilla*), Rødhalsen (*Erithacus rubecula*), Mejser (*Parus*), Gran-
sanger (*Phylloperseustes
rufus*), ja endogsaa den
lille Flagspætte (*Den-
drocopus minor*) kunne
iagttages her, endvidere
den grønne Løvsanger
(*Phylloperseustes sibi-
latrix*), Stokanden
(*Anas boscas*) og andre
Arter.

De unge, paa sine
Steder næsten uigennem-
trængelige Fyrrebevoks-
ninger ere Opholdssteder
for Løvsangeren (*Phyl-
loperseustes trochilus*), Torn-
iriskan (*Cannabina li-
nota*), Gærdesangeren
(*Sylvia curruca*) o. s. v.,
de noget ældre Bevoks-
ninger, hvis nederste Grene
dø bort, ere Tilflugtssteder
for Skovskaden (*Gar-
rulus glandarius*) og

Spurvehøgen (*Accipiter
nisus*); endnu ældre Træer danne, naar de grændse til Plante-
skoler, Marker eller Enge yndede Ynglepladser for Taarnfalk
(*Falco tinnunculus*), Lærkefalk (*Falco subbuteo*), Skovhorn-
ugle (*Otus vulgaris*), Krage (*Corvus cornix*) og Raage (*Corvus
frugilegus*), medens den helt gamle Fyrreskov huser Sortspætte
(*Picus martius*), Flagspætte (*Dendrocopus major*), Grønspætte
(*Picus viridis*), Huldue (*Columba oenas*), Ellekrage (*Coracias
garrulus*), Stær (*Sturnus vulgaris*), Vandrefalk (*Falco peregrinus*),

Fyrrestamme med Sortspættchuller. Fot. O. Haase.

Musvaage (*Buteo vulgaris*), Glente (*Milvus ictinus*), Pirol (*Oriolus galbula*); dog foretrække alle disse Arter gammel Højskov nær ved større Lysninger, og kun undtagelsesvis finder man dem dybt inde i Skoven; herinde midt i den høje Fyrreskov yngler derimod Sort Stork (*Ciconia nigra*) og Duehøg (*Astur palumbarius*); ja endogsaa Stokanden er funden ynglende her i en Rovfuglerede $\frac{1}{4}$ Mil fra det nærmeste Vand.

Ville vi nu betragte de enkelte Arter noget nærmere, saa sætter jeg Sortspætten i Spidsen, da den ikke forekommer i Danmark, men her, ikke langt fra Berlin, ingeniende er nogen Sjældenhed: da hver enkelt lægger Beslag paa en temmelig stor Strækning, kan man just ikke betegne den som hyppig; men dog vil altid hver passende Del af Skoven huse et Par. Indenfor de store Fyrreskove foretrækker Sortspætten gammel Højskov, naar denne afveksler med Kulturer; sluttet høj Bevoksning skyr den. Dens Rugehuller har jeg her kun fundet i Fyr; de ere sædvanlig temmelig højt fra Jorden, ca. 10 m., hyppigt højere, sjældent lavere. Selv om ogsaa Hullerne for det meste vende mod Nordøst, Øst eller Syd, altsaa bort fra Vindsiden, findes dog ogsaa nogle, som vende mod Nordvest og Nord. Af 41 Huller, som to Par Sortspætter i Aarenes Løb have hugget, vende 13 mod NØ., 6 mod Ø., 6 mod S., 6 mod N., 5 mod NV., 4 mod SØ. og 1 mod V., dog foretrækkes til Redebrug afgjort Huller mod NØ. og Ø. Mange Træer indeholde kun et Hul, andre 2 eller flere, og et Træ, jeg kender, indeholder 9 Sortspættehuller, deraf 2 mod NV., 2 mod N., 1 mod NØ., 1 mod V., 3 mod S. Allerede i 2den Halvdel af Januar finder man friske Spaaner paa Jorden, sædvanlig under Træer med et gammelt Hul; Sortspætten udarbejder da en ny Rede; ofte bliver et andet Hul bearbejdet paa samme Maade; saaledes fandt jeg i en Sortspætteegn 20 Januar 1907 friske Spaaner under 2 Træer. Men sædvanlig blive ingen af disse nybearbejdede Huller anvendte til Rede, men til denne bliver i den samme Del af Skoven lavet et nyt Hul; saaledes havde i 1906 et Par Sortspætter arbejdet videre paa to gamle Huller, dernæst paa-begyndt et nyt Hul over et af de gamle og endelig tømret et nyt til Rede. Yngletræet kender man let paa den store Mængde Spaaner, som i en vid Halvkreds ligge spredt ved Foden af Spætte-træet og straks falde den opmærksomme Iagttager i Øjnene. Under Hullets Udarbejdelse er Fuglen overordentlig

ivrig og lader sig temmelig let iagttage. I min Dagbog findes for 28 Marts følgende: »Hannen bøjede sig saa langt ind i Hullet, at kun Halen og lidt mere var synligt, derpaa kom den frem med Spaaner i Næbet og kastede disse bort tilvenstre i en stor Bue.» Er Hullet nær ved at være færdigt, hører man ogsaa Spætterne banke indeni, eller der flyver Spaaner og Træsmuld ud, uden at man bliver Fuglen var. Giver man sig Tid eller banker sagte paa Træet, kigger Spætten ud af Hullet men forlader det ikke, naar den ikke foranlediges dertil ved meget indtrængende Opfordring. En Gang iagttog jeg i 40 Skridts Afstand, hvorledes Hannen viste sig med Hovedet i det nyhuggede Hul og længe uafbrudt betragtede mig; saa forsvandt den igen i Hullet, eller ogsaa blev kun Næbet synligt, medens Hovedet snart efter viste sig; dette gentog sig flere Gange, men Fuglen forlod ikke Hullet. Dette skete 13 April; samme Dag hørte jeg i et andet Sortspættedistrikt en Fugl hamre inde i Hullet; jeg forstyrrede den ikke, og da jeg atter 20 April kom hen til Træet, hørte jeg igen Hamren derinde. En anden Gang havde jeg 2 April fundet Spaaner under et Træ; da jeg en Uge senere forsigtig nærmede mig Træet, som jeg nøje kendte, ser jeg, at Hannen kigger ud af Hullet med de røde Hovedfjer lysende i Solskinnet; længe blev jeg staaende og betragtede den i Kikkerten, medens den stadig stak Hovedet frem; tilsidst fjærnede jeg mig for ikke at forstyrre den.

I anden Halvdel af April er Æglægningen færdig, og nu ruger Fuglen saa fast, at den kun efter kraftig Banken paa Træet beslutter sig til at forlade Hullet. Flere Gange har jeg set, at det er ♂, som forlader Reden og derpaa med ængsteligt Skrig flyver hen til et Træ i Nabolaget, sætter sig der, bevæger Hovedet frem og tilbage, derpaa igen skrigende »Krik« forlader sin Plads, atter sætter sig, flere Gange skriger »Kläh«, atter flyver videre o. s. v. En anden Sortspætte ♂ forlod stille Hullet, satte sig i nogen Afstand, men skjult paa den anden Side af Træet, hvorfra den dog flere Gange hurtigt efter hinanden saa over paa mig; efter kort Tids Forløb smuttede den, medens jeg saa paa det, igen ind i Hullet; atter at drive den ud heraf lykkedes ikke; der hjalp hverken Slag paa Træet eller Kasteskyts mod Hullet; selv om Æggene tages fra den, gaar den dog ind i den tomme Rede og bliver der nogen Tid.

I Maj finder man Unger i Reden; nærmer man sig den paa

denne Tid, viser den gamle Fugl sig meget ængstelig, sætter sig i Nærheden og smutter igen ind i Hullet, saasnt man har fjærnet sig lidt.

En ny Rede, i hvilken Sortspætten har ynglet i 1906, har følgende Dimensioner: Indgangsaa bningen $9\frac{1}{2}$ ctm. bred, 12 ctm. høj, Hullets Dybde ca. 25 ctm., det indre Tværnsnit ca. 15 ctm.; gamle Huller blive efterhaanden større. Et Træ, hvor Sortspætten yngler, har sædvanlig nær ved Jorden et Omfang af $1\frac{1}{4}$ — $1\frac{1}{2}$ m., der hvor Hullet findes af ca. 1 m.

Er Sortspætten færdig med at yngle, tage andre Dyr Hullet i Besiddelse, oftest endnu i samme Aar; men herom nærmere siden.

Man træffer paa alle Aarstider Sortspætten i Egnen om dens Yngleplads. I Parringstiden oplives den ellers saa ensomme Fyrreskov paa en meget tiltalende Maade af den; men heller ikke paa andre Aarstider er den tavs; jeg hørte dens forskellige Skrig endog om Vinteren, medens der laa dyb Sne.

I en Højskov paa omtrent 30 Tdr. Land, som paa den ene Side er omgivet af en Fyrrekultur, paa den anden af høj men yngre Fyrrebevoksning, har jeg i 5 Aar iagttaget et Par Sortspætter, og kender paa dette Sted 11 Træer med et eller flere Redehuller. De fleste af disse Huller blive benyttede til Ynglepladser, om ikke af Sortspætten saa dog af andre Fugle; man ser heraf, hvor overordentlig nyttig Sortspætten virker alene ved at skaffe Ynglepladser for andre Fugle, særlig Hulduen, som her vel kun yngler i Sortspættehuller. Den forlader med Støj Hullet, saasnt man banker paa Stammen, og kun sjældent lader den sig opfordre mere indtrængende dertil, naar Æggene ere stærkt rugede. Hulduen flyver et godt Stykke bort, sætter sig paa en Gren i Højskoven eller paa en fritstaaende høj Fyr, men bekymrer sig ikke om, hvad der imidlertid foregaar ved Reden. Næsten ethvert Sortspættehul, som ikke beboes af Spætten selv, bliver taget i Besiddelse af Hulduen, og man kan betegne denne Due som ligefrem almindelig i Sortspætteskove. Mere end 2 Æg eller Unger blev aldrig iagttaget; Æggene finder man hyppigst fra Midten af April til Midten af Juni, dog er det ingenlunde sjældent at træffe dem langt senere.

En sand Pryd for vor prunkløse Fyrreskov er Ellekragen, denne herligt farvede Fugl, som med sin Fjerpragt slet ikke synes at høre hjemme i vore Skove; den yngler ligeledes i for-

ladte Sortspættehuller og foretrækker saadanne, som ligge i Ud-kanten af Skoven; da den først sent vender tilbage fra Syden, finder man først Æggene i første Halvdel af Juni. Den ruger temmelig fast, men lader sig dog sædvanlig jage fra Reden ved at man banker paa Træet; 3—4 ja ogsaa 5 Æg findes i dens Rede, men det første Tal er vel næppe det fulde Kuld.

Men endnu andre Fugle benytte Sortspættehuller til Rede, saaledes Stær, Allike (*Corvus monedula*), Spætmejsje (*Sitta cæsia*), Hærfugl (*Upupa epops*) o. a. Blandt Pattedyrene ynder Skovmaaren (*Mustela martes*) og særlig Egernet (*Sciurus vulgaris*) Sortspættehuller; for den første falder mangen Huldue og mangt et Dueæg som Offer. Sporene af dens Virksomhed finder man ikke sjældent særlig under de gamle Sortspættehuller, saaledes f. Ex. under det ovenfor omtalte Træ med de 9 Huller. Dette Træ synes mig tilstrækkelig interessant til, at jeg her vil nævne dets Beboere i Løbet af 5 Aar, saavidt Tid og Lejlighed har tilladt mig at iagttage dem:

1902 ynglede 2 Hulduer, 1 Stor Flagspætte (*Dendrocopus major*), sidste dog maaske tvivlsom, da Reden ikke blev undersøgt, og Tiden var for langt fremrykket (9 August).

1903 ynglede 2 Hulduer, 1 Stær.

1904 blev paa en Dag fundet i et Hul 1 Æg af Hulduen, i et andet 2, i et tredie en næsten flyvefærdig Unge, i et fjerde, nyhugget Hul 6 Æg af Grønspætten (*Picus viridis*).

1905 herskede Maaren i Træet, og ingen Fugle kom til at yngle. 11 Juni blev et knust Æg af Hulduen fundet i et Hul, et andet ruget, men ligeledes knust Æg, laa paa Jorden; desuden blev flere Gange fundet Duefjer ved Foden af Træet.

1906 ynglede 2 Hulduer; endvidere beboede et Egern et Hul. 15 Juli fik jeg ved at banke paa Træet om Aftenen en Sortspætte ud af et Hul; den havde formodentlig villet overnatte; 21 November forlod 2 Grønspætter to forskellige Huller.

Foruden Sortspætten er ogsaa den store Flagspætte og, som en stor Sjældenhed, den lille Flagspætte Beboere af vore Fyrreskove. Denne sidste har jeg dog kun iagttaget en Gang ved en Bæk, som løber igennem Skoven; muligvis har den ynglet i et Elletræ. Navnlig Grønspætten opliver i Yngletiden i høj Grad Skovene.

Findes der i Fyrreskoven en gammel Eg eller et andet gammelt Træ med en naturlig Hulhed, saa kan man vente at

træffe Natuglen (*Syrnium aluco*) deri. En gammel Lind i yngre Fyrreskov havde en Gren, der var gaaet ud i stor Udstrækning, og som i 1903—04 tjente Natuglen til Yngleplads. Den egentlige Rede var omtrent i Mandshøjde, medens den hule døde Gren ragede henimod 3 m. i Vejret; Uglen maatte altsaa altid passere et 3 m. langt Trærør, naar den gik til eller fra Reden. 10 April 04 indeholdt Reden 4 Unger, men da jeg 22 Maj igen kom hen til Træet, var den raadne Gren brækket af; efterat dette Hul var forsvundet, har Uglen 1905—06 ynglet i en gammel Eg ikke langt derfra.

Medens vi ere ved de i Træhuller ynglende Fugle, maa vi først og fremmest nævne Sort- og Topmejse (*Parus ater* og *P. cristatus*). Sortmejsens Rede er ogsaa flere Gange bleven funden i Jordhuller, en Gang i en gammel Isflugerede. Topmejsen yngler i alle mulige Revner og Huller i Træer. I den nyere Tid er der ophængt mange Redekasser efter von Berlepsch's Model, men for det meste paa lidet egnede Steder.

En særlig Omtale som ynglende i Jordhuller i Fyrreskoven fortjener Isfluglen (*Alcedo ispida*). Synet af denne vidunderlige — desværre ofte forfulgte — Fugl sætter jo enhver Naturven i glad Stemning. Igennem den ensformige Fyrreskov flyder en lille Bæk af 2—3 m. Bredde med fladt Vand, som man let kan vade over; paa nogle Steder tvinger Bækken sig gennem bakket Land, og paa begge Sider af Flodsengen hæver Bredden sig til en Højde af 2—3 m. over Vandspejlet, idet der paa lange Strækninger dannes lodrette nøgne Vægge. Mange smaa Fiske holde til i Vandet og danne paa enkelte Steder hele Stimer. Her er Isfluglens Hjem; hver Fugl lægger Beslag paa henved 2½ klm. af Bækken. I Aaret 1899 opdagede jeg 3 ynglende Par her. Ynglehullerne ere rigelig af en Arms Længde og findes næsten altid i de stejle Brinker højt over Vandet; vil man undersøge et saadant Hul, maa man først i Jordsmonnet finde et Støttepunkt for Fødderne. De Reder, jeg undersøgte, indeholdt altid, naar Kuldet var fuldtalligt, 7 Æg. Hele Kuld findes i Slutningen af April og Begyndelsen af Maj, dog indeholdt en Rede 24 Juni 06 syv letrugede Æg. Den rugende Fugl sidder meget fast paa Æggene og er endog bleven tagen paa Reden.

Gaa vi nu over til de Fugle, som ikke yngle i Træhuller, saa ville vi først beskæftige os med de større Arter: Rovfugle,

Krager, Hejre (*Ardea cinerea*), Sort Stork o. s. v. I Skov beboet af Sortspætter kunne næsten alle ovenfor anførte Fugle træffes ynglende; i hvert Tilfælde foretrække de fleste af dem Højskov i Nærheden af en ikke for lille fri Flade: en Fyrrekultur, en Mark, en Eng eller lignende. Vil man iagttage disse Arter »hjemme«, altsaa ved Reden — og en saadan Iagttagelse er jo den mest lønnende — saa maa man udenfor Yngletiden opsøge Rederne i Skovdele, som ovenfor beskrevet; og i Fyrreskov ere de jo temmelig lette at finde, da Fyrrens lille Krone tillader at overse et stort Stykke ad Gangen. Man mærker sig derpaa nøje de fundne Reder, og da næsten alle ovennævnte Fugle gjerne benytte en gammel Rede, nogle af dem endog ikke eller kun undtagelsesvis bygge selv, saa behøver man i Yngletiden kun at se efter, om de gamle Reder have fundet en Beboer eller ej. Mange Fugle lade sig skræmme bort, naar man banker paa Træet, og forraade derved, at de have Æg eller Unger i Reden, andre som Vandrefalk eller Lærkefalk ere sædvanligvis overordentlig sky og fjærne sig fra Reden, før man har nærmet sig saa meget, at man kan iagttage det. Vil man nærme sig en saadan Rede, hvori man formoder at finde Æg, maa man da paa Jægervis snige sig til den, undgaa enhver Støj og opmærksomt iagttage Reden; ofte er denne Fremgangsmaade ret vanskelig, i tørt Vejr næsten umulig paa Grund af de mange tørre Grene og raadne Træstykker, som ligge paa Jorden. — Iøvrigt kan det ogsaa være af Betydning at undersøge de tilgrændsende aabne Pladser for at iagttage hvilke Fuglearter, der kunne antages at yngle i det paagældende Distrikt.

Af Vandrefalke har jeg i et Par Aar iagttaget to Par, som ynglede i en Afstand af 2 km. fra hinanden, og det var mig altid en særlig Fornøjelse at iagttage denne Fugl. De to Pars Opførsel var ogsaa forskellig; det ene Par var overordentlig forsigtigt og lod sig kun se lidt i Egnen, hvor det ynglede, det andet Par var livligt og gjorde sig meget bemærket ved sin Skrigen; og begge Par iagttog jeg samme Dag. Det første Pars Rede indeholdt typiske Æg, det andet Pars 3 langt større Æg, af rundagtig Form, svagere farvede med fremtrædende hvid Grundfarve; Vægten (med Indhold) var: 58,5 — 63,1 — 69,2 gram; Kuldet var fuldtalligt i Begyndelsen af April. Dens mindre Slægting, Lærkefalken, yngler først sent, i Juni. En ynglende Lærkefalk forlod først Reden, da man begyndte at

klatre op ad Træet; dette er en Undtagelse, thi sædvanlig er denne Fugl allerede forsvunden fra Reden, naar Iagttageren nærmer sig; i det foreliggende Tilfælde vare Æggene rigtignok stærkt rugede. Taarnfalk og Musvaage ere de hyppigste Rovfugle i vore Skove, Glenten er sjældnere. Hejren fandt jeg ofte ynglende enkeltvis, dog ogsaa i Kolonier. En sort Stork beboede to Aar efter hinanden en Høgerede midt i Fyrreskoven. Den tillod Iagttageren at komme ganske nær, men stod sluttelig oprejst i Reden og tog Fredsforstyrren i Øjesyn. Gik man rundt om Træet, saa fulgte Storken, idet den drejede sig omkring i Reden, enhver Bevægelse med Opmærksomhed og først, naar man bankede paa Træet, følte den sig foranlediget til at forlade Reden, hvorpaa den fløj kredsende over Trætoppene — et herligt Syn! Omend Storken ikke er bleven forstyrret fra nogen Side, har den dog ikke mere benyttet Reden.

De andre større Fuglearter som Hønsenhøg, Spurvehøg og Skovhornugle skal jeg ikke her gaa nærmere ind paa, men kun endnu med et Par Ord omtale nogle mindre Fugle. Pirolen (*Oriolus galbula*) er ingen Sjældenhed i vore Fyrreskove og lever ogsaa der, hvor Sortspætten forekommer. Kuldet er fuldtalligt i Slutningen af Maj eller Begyndelsen af Juni. Dens klangfulde Skrig opliver Skoven paa en behagelig Maade; heller ikke mangler Gøgens Kukken i vore Skove. Af Drosler fortjener som Karakterfugl for Fyrreskoven særlig Misteldroslen at nævnes, dog forekommer ogsaa Solsort og Sangdrossel paa passende Lokaliteter. Misteldroslen foretrækker Højskoven, de andre Grantykningerne i Fyrreskoven eller ogsaa yngre Fyrrebevoksninger. Træde vi fra Skoven ud paa en Lysning, saa lyder Hedelærkens (*Alauda arborea*) vidunderlige Sang i vort Øre; den er en hyppig og velset Beboer af vore Skove og skænker de ødste Strækninger Poesi. Dens Sang lægger man saameget mere Mærke til, som den lyder allerede i det tidlige Foraar og i sin melankolske Klangfarve stemmer godt med den alvorlige Fyrreskov; paa samme Steder møde vi ogsaa andre Sangere som Træpiber (*Anthus arboreus*), Irisk (*Cannabina linota*), Gulspurv (*Emberiza citrinella*) o. s. v.

Hvad jeg her har nedskrevet, skal ikke give noget fuldstændigt Billede af Fuglefaunaen i vore Fyrreskove, men kun give et Indblik i det ganske vist lidet afvekslende, men dog tiltrækkende Liv, som rører sig her, og hvilket jeg skylder mange

herlige Timer. Desværre er Mindet om hin smukke Tid ogsaa blandet med Vemod, thi en hyppig Ledsager paa disse Vandringer, en begejstret Ornitholog og udholdende Iagttager, min Broder Gustav, blev i Aaret 1905 bortrevet ved Døden.

Men ikke blot den afdøde er jeg Tak skyldig, men fremfor alle vor fælles Ven, Paul Krüger, hvis skarpe Øje ofte var mig til Gavn, og som uegennyttigt overtog den praktiske Del af Arbejdet, nemlig at bestige Træerne og undersøge de højtliggende Ynglesteder; uden hans Hjælp vilde jeg sikkert ofte have maattet nøjes med Formodninger istedet for Kendsgærninger. Jeg slutter denne Artikel med det Haab, at Kærligheden til Fugleverdenen endnu ret ofte maa føre os sammen i den stille, alvorlige Fyrreskov.

IAGTTAGELSER AF FUGLELIVET PAA HOLMENE VED SAMSØ.

AF

NIELS HEDIN.

Efter at have modtaget Ministeriets Dispensation fra Jagtloven og Tilladelse af Hs. Excellence Lensgreve Danneskiold-Samsø til at færdes paa hans Jagtgrunde foretog jeg i For sommeren 1905 en Rejse til de Øst for Samsø liggende Holme, dels for at iagttage det rige og interessante Fugleliv der, dels for at supplere min Samling med Æg af Stenvender, Tejste og Ederfugl.

En frisk Aftenbrise, der havde tumlet sig over Havet og gennem den brune Lyng og de dunkle Fyrreskove paa Maarup Hede, viftede Duft og Kølighed om os, da vi efter en varm og støvet Dag endelig rullede ind i det lille, venlige Langøre. Jeg meldte straks vor Ankomst til Opsynsmanden paa Holmene, Hr. H. Sørensen, der af Greven havde faaet Besked om, at vi kom, og at vi skulde have uhindret Adgang til alle Holmene; derefter søgte vi efter Logi og Fartøj til Turene, og efter at have faaet alt det ordnet gik vi til Ro.

Næste Morgen Kl. 4 gik vi ombord i en lethbygget Dæksbaad, et udmærket Fartøj —, og paa Slæb fik vi en lille fladbundet